

KENYA ÜLKE PROFİLİ

**T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlařmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüđü**

İÇİNDEKİLER

1. GENEL BİLGİLER	3
2. GENEL EKONOMİK DURUM	6
3. DIŞ TİCARET	9
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	14
5. TÜRKİYE İLE TİCARET	16
EKLER:	18

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Kenya Cumhuriyeti
Nüfus	51,54 milyon (IMF-2023 tahmini)
Dil	İngilizce, Swahili
Yüzölçümü	580.367 km ²
Başkent	Nairobi (4,7 milyon)
Başlıca Şehirleri	Kiambu, Nakuru, Mombasa
Yönetim Şekli	Demokratik Cumhuriyet
Devlet Başkanı	William RUTO
Para Birimi	Kenya Şilini (1 Kenya Şilini: 100 Sent)

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

EAC (Doğu Afrika Topluluğu), COMESA (Doğu ve Güney Afrika Ortak Pazarı), IGAD, NEPAD, Afrika Birliği, BM, AfDB, ACP, ILO, IMO, WHO, WTO, FAO, IAEA, UNAMID UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNMIS, UNWTO, IBRD, ICAO, ICC, ICRM, IDA, IFAD, IFC, IFRC, IMF, IMSO, UPU, Interpol, IOC, IPU, WCO, ISO, WIPO, ITSO, ITU, WMO, ITUC, MIGA, MONUSCO, NAM, OPCW, Commonwealth, Bağlantısızlar Hareketi, G77.

Coğrafi Konum

Kenya; kuzeyde Etiyopya, kuzeybatıda Sudan, batıda Uganda, güneyde Tanzanya ve kuzeydoğuda Somali ile komşudur. Afrika'nın doğu sahilinde, kıtaya giriş kapısı niteliğindedir. Bir liman kenti olan Mombasa, Doğu Afrika'nın en önemli limanlarından birisidir. Komşuları ve sınır uzunlukları şöyledir: Etiyopya 861 km, Somali 682 km, Sudan 232 km, Tanzanya 769 km ve Uganda 933 km. Doğusundan Hint Okyanusu ile denize çıkışı vardır.

Ülkede tropik iklim hakimdir. Sıcaklık değerleri rakıma bağlı olarak değişiklik göstermekle birlikte, kıyı kesimleri sıcak ve rutubetli, 20°C-32°C arasında iken, deniz seviyesinden yükselen bölgelerde sıcaklık düşmektedir. Kuzey kesimi kurak olan ülkenin diğer bölgeleri ortalamanın üzerinde yağış almaktadır. Nairobi 1.820 metre rakıma sahiptir. Kentte yıl içindeki en sıcak ay Şubat ayıdır(13-28 °C); en soğuk ay ise Temmuz ayıdır (11-23 °C).

Siyasi ve İdari Yapı

Bağımsızlığını 12 Aralık 1963 yılında İngilizlerden almıştır. 1991'de çok partili sisteme geri dönülmesinden bu yana seçimler muntazaman yapılmaktadır. Başkanlık sistemiyle yönetilmekte olan Kenya, üniter bir devlet yapısına sahiptir. Cumhurbaşkanı doğrudan halk tarafından seçilmektedir. Cumhurbaşkanı; Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve Bakanlardan ("Kabine Sekreteri") oluşan Kabinenin başı, Silahlı Kuvvetlerin Komutanı ve Milli Güvenlik Konseyi'nin başkanıdır.

Beş yılda bir seçilen Cumhurbaşkanı, en fazla iki dönem görev yapabilmektedir.

İki kanatlı yapıya sahip olan Kenya Parlamentosu 349 üyeli Ulusal Meclis'ten ve 67 üyeli Senato'dan oluşmaktadır.

2022 yılı Ağustos ayında gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı seçimini oyların %50,49'unu alan William Ruto kazanmıştır. Bir sonraki parlamento ve cumhurbaşkanlığı seçimleri 2027 yılında gerçekleştirilecektir.

Nüfus ve İstihdam

Kenya, 20. yüzyılın ortalarında yüksek doğum oranları ve azalan ölüm oranları nedeni ile dramatik olarak artan bir nüfus sorunu ile karşı karşıya kalmıştır. Ülkede nüfus artış hızının yavaşlamasında aile planlaması kampanyaları başarılı olmuştur. Ancak, 1999 yılında ulusal felaket olarak ilan edilen HIV/AIDS de önemli etki yapmıştır. HIV/AIDS nedeni ile beklenen yaşam süresi, yeni doğan ölüm oranları, nüfus artış hızı, nüfusun yaş ve cinsiyete göre dağılım verileri olumsuz etkilenmektedir. Bununla beraber, Kenya Sahra Altı Afrika'da hastalıkla savaşta en başarılı ülkelerden biri olmuştur. Ülke, dışarıdan göç ve mülteci de almaktadır.

Ülkeye 2017 yılında 300.000'den fazla Somalili mülteci sığınmıştır.

Nüfus artış hızı 2021 yılında %2,3'tür.

IMF verilerine göre 2023 yılında 51,54 milyon kişi ile dünyada 29. sırada yer alan Kenya nüfusunun 2028 yılında 56,11 milyon kişi olacağı tahmin edilmektedir.

Kenya'nın nüfusu büyük ölçüde merkezde ve tarım bakımından daha verimli alanları kapsayan batı bölgelerde yoğunlaşmıştır. Batıdaki Victoria gölü kıyıları, başkent Nairobi ve güneydoğudaki Hint okyanusu kıyıları nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu bölgelerdir.

Başkent Nairobi, barındırdığı 7 milyon nüfusla en kalabalık kenttir. Mombasa, 1,2 milyon nüfusu ile nüfus büyüklüğü bakımından ikinci büyük kenttir. Nakuru (0,6 milyon), Ruiru (0,5 milyon) diğer önemli kentlerdir.

Nüfus yoğunluğu kilometrekare başına 94,5 kişidir.

Ülkedeki en önemli gündem konusu işsizliktir. ILO verilerine göre 2023 yılında işsizlik 25 yaş üzerinde tahmini olarak %3,6'dır. 15-24 yaş aralığında ise 2023 yılı tahmini işsizlik oranı %13,4'tür.

Kenya'da çok çeşitli kabileler mevcut olup, bunların en önemlileri şunlardır: Kikuyu (%22), Luhya (%14), Luo (%13), Kalenjin (%12) ve diğer (%39).

Ülke nüfusunun %84,5'i Hristiyan (çoğunluğu Protestan), %10,5'i Müslüman'dır. Nüfusun geri kalanı Hinduizm, yerel inanışlar ve diğer inanışlara mensuptur.

Nüfusun %48,2'si 20-64 yaş aralığındadır.

Beklenen yaşam süresi 67,5'tir. (Dünya ortalaması 73,2)

Ülkede İngilizce dil yeterliliği yüksek düzeydedir. Education First İngilizce Yeterlik Endeksine göre Kenya, İngilizce yeterlik bakımından dünyada 112 ülke arasında 21. sıradadır.

2021 yılı itibarı ile ülkede internet kullanım oranı %39,5 olup (Doğu Afrika genelinde %35,6), hücresel mobil telefon hattı kullanımı 100 kişide 112,2'dir. Bu oran Doğu Afrika'da 80,9'dur.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Kenya'nın maden kaynakları sınırlı olmakla birlikte, zengin bir tarımsal alt yapıya ve turizm için önemli olan vahşi yaşam alanlarına sahiptir. Ancak ülke son otuz yıldır ormanlarının azalması, toprak erozyonu ve endüstriyel kirlenme sorunları ile karşı karşıyadır. Önümüzdeki yıllarda en önemli problemlerden biri su kaynaklarındaki azalma olacaktır.

Ülke, 2012 yılında Turkana Gölünde petrol rezervlerinin bulunmasından sonra 2019 yılında petrol ihraç etmeye başlamıştır.

Mombasa'nın 40 km güneyinde yer alan Kwale bölgesinde mineral kum madeni bulunmaktadır. Madende ilmenit, rutil ve zirkon çıkarımı yapılmaktadır.

Ormanların aşırı kullanımı ülkenin kereste kaynaklarını son otuz yılda yarı yarıya azaltmıştır. Mevcut arazilerin tarıma ve diğer ekonomik faaliyetlere tahsis edilmesi ülkenin geniş biyolojik çeşitliliğini azaltmaktadır.

Su kaynakları da aşırı kullanım nedeniyle her geçen gün azalmaktadır. Ormanlar bakımından zengin durumda bulunan Kenya, 35 binden fazla hayvan türüne de ev sahipliği yapmaktadır.

2020 yılı göstergelerine göre Kenya karbon emisyonu ile dünyada 89. sıradadır. Kişi başına düşen karbon emisyonu bakımından ise dünyada 139. sıradadır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2021	2022	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	109,9	113,7	112,8	115,1	122,4	130,1	138,0	146,6
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar - %)	7,6	4,8	5,0	5,3	5,3	5,4	5,4	5,3
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	2.209	2.245	2.188	2.194	2.294	2.398	2.501	2.612
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	6,1	7,6	7,7	6,6	5,4	5,4	5,0	5,0
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-5,2	-5,1	-4,9	-4,9	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	-	-
Nüfus (milyon)	49,75	50,64	51,54	52,44	53,35	54,27	55,19	56,11
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	68,2	68,4	70,2	68,3	66,7	65,0	63,8	62,7

*Tahmin

Kaynak: IMF-Ekim 2023

Kenya, Doğu Afrika'daki en büyük, Sahraaltı Afrika'daki üçüncü büyük ekonomidir. Ülke, bölge içi rekabet ile karşı karşıyadır. Bu rekabet, son yıllarda önemli ölçüde ekonomik büyüme gösteren Uganda ile piyasa ekonomisi yolunda ekonomik reformlara imza atan Tanzanya'dan kaynaklanmaktadır.

Afrika'nın doğu sahilinde, kıtaya bir giriş kapısı (Mombasa limanı üzerinden) niteliğinde bir pazar olan Kenya, bir tarım ve turizm ekonomisidir. Ülkenin orta ölçekli bir imalat sanayii bulunmaktadır. Tarımın ekonomideki önemli rolü nedeni ile kötü giden hava koşullarının ülke ekonomisi üzerinde doğrudan etkisi olmaktadır.

1963 yılında İngiltere'den bağımsızlığını ilan ettiğinden bu yana serbest piyasa prensiplerine bağlı olan Kenya, DTÖ'ye kuruluşundan itibaren üyedir. Dünyanın üçüncü büyük çay üreticisidir. Ülke, ithalata bağımlıdır. Kenya, Doğu Afrika Ticaret Birliği'ne (Tanzanya, Uganda, Güney Sudan, Burundi) üyedir. Ayrıca Doğu ve Güney Afrika Ortak Pazarı-COMESA üyesidir. COMESA üyeliği, 21 Afrika ülkesi ile gümrük vergisiz ticaret anlamına gelmektedir.

Kenya, 2023 yılı itibarı ile 196 ülke arasında dünyanın 66. büyük ekonomisidir. IMF verilerine göre 2023 yılında cari fiyatlara göre 112,8 milyar dolar olacağı tahmin edilen GSYİH'nın 2024 yılında 115 milyar dolar olması beklenmektedir.

Ülke, 2023 yılında cari fiyatlara göre 2.188 dolarlık kişi başına düşen milli gelir ile dünyada 148. sırada yer almaktadır.

Ülke GSYİH'sı 2020'de küresel Covid-19 salgını nedeni ile %0,3 daralmıştır. GSYİH, yeniden toparlanma etkisi ile 2021 yılında sabit fiyatlara göre %7,6 oranında artmıştır. 2022 yılında %4,8 büyüyen GSYİH'nın, 2023 yılında %5 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir.

Ülkenin başlıca ithal ürünleri olan gıda, gübre ve yakıt fiyatlarında Ukrayna-Rusya savaşı nedeniyle meydana gelen artış ve döviz kurlarının yükselmesi Kenya'da enflasyonu artırmıştır. 2022 yılında %7,6 olan tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranının 2023 yılında ortalama %7,7 olacağı tahmin edilmektedir.

2021 yılı Nisan ayında başlayan 38 aylık IMF programının makroekonomik göstergelere olumlu yansıma yapması beklenmektedir.

Kenya'nın kamu borç yükü yüksektir. Bu yük hem iç hem de dış borçlardan kaynaklanmaktadır. Ancak dış borcun yapısı hizmet maliyetlerinin görece yüksek olduğu anlamına gelmektedir. Dış borç baskıları 2022 yılında tırmanmıştır. Bunun nedeni ABD'nin parasal sıkılaştırma politikası ve Rusya-Ukrayna savaşı nedeni ile Kenya'nın 6 aktif Eurobond'unun toplam değerinin 7,1 milyar dolara tırmanması olmuştur. Kenya, IMF ve Dünya Bankası'ndan destek almaya devam etmektedir. Ancak 2024 yılı Haziran ayında 2 milyar dolar tutarında 10 yıllık bir Eurobond'un geri ödemesi nedeniyle potansiyel bir krizle karşı karşıya kalabilecektir.

2023 yılında %4,9 oranında açık vereceği tahmin edilen cari işlemler dengesinin GSYİH'ya oranının, 2024 yılında da %4,9 oranında açık vermesi beklenmektedir.

2023 yılında %70,2 olacağı tahmin edilen devletin genel net borcunun GSYİH'ya oranının, 2024 yılında da %68,3 olması beklenmektedir.

Covid-19 pandemisi öncesinde Kenya ekonomisi yavaşlama sinyalleri vermiştir. Sanayi malları ithalatında düşüş olmuştur. Bu düşüşte, ülkenin en büyük demiryolu projesinin tamamlanmasının da rolü olmuştur. Turizm, lojistik ve yurtdışı işçi gelirleri önemli bir gelir kaynağıdır. Bu da ülke ekonomisini pandemi nedeniyle daha kırılgan hale getirmiştir. Ülkedeki işgücünün önemli bir bölümü (yaklaşık 1,7 milyon kişi) kayıt dışı ve günlük işlerde çalışmaktadır. Yurtdışı işçi gelirlerinde de pandemi döneminde düşüş olmuştur.

Turizmin önemli paya sahip olduğu ekonomi pandemiden olumsuz etkilenmiştir. Turizmin GSYİH'daki payı yaklaşık %10'dur.

Tarımın istihdamda önemli rolü vardır. Kenya'nın verimli tarım alanları ülkenin orta ve batı kısmında yer almaktadır. Hayvancılık ise ülkenin yarı kurak kuzey ve doğu bölgelerinde yoğunlaşmıştır. Ülkenin geleneksel tarım ihraç ürünleri siyah çay, kesme çiçek (başta güller), kahve, fasulye, avokado armudu, makadamyaya cevizidir.

Ülkenin ekonomik yapısında hizmetlerin payının diğer bölge ülkelerine kıyasla yüksek olmasında, diğer Afrika ülkelerinin tersine doğal zenginlikleri arasında madenlerden ziyade verimli toprakların bulunması ve turizm sektörünün canlı olması önemli rol oynamaktadır. Hizmetler sektöründe iletişim, bankacılık ve turizm sektörleri ön plana çıkmaktadır. Ticaret ve taşımacılık da yine hizmetler sektörüne katkı sağlayan önemli alt sektörlerdir.

Sanayileşme ülkenin önemli hedeflerinden birisi olmakla birlikte, bağımsızlığın kazanılmasından bugüne dek bu alanda önemli bir ilerleme sağlanamamıştır. Enerji ve su sektörlerinin GSYİH'daki payı %4, madencilik sektörünün GSYİH'daki payı ise %0,5 oranındadır. Sanayi sektörü üç büyük kent olan Nairobi, Mombasa ve Kisumu'da yoğunlaşmıştır. İmalat sanayinde değirmencilik, bira üretimi, süt ve şeker rafinasyonu gibi gıda işleme sanayi ön plandadır. Kenya, Mombasa'da rafineri yoluyla petrol ürünleri üretmekte olup, önemli bir çimento üretim kapasitesine de sahiptir.

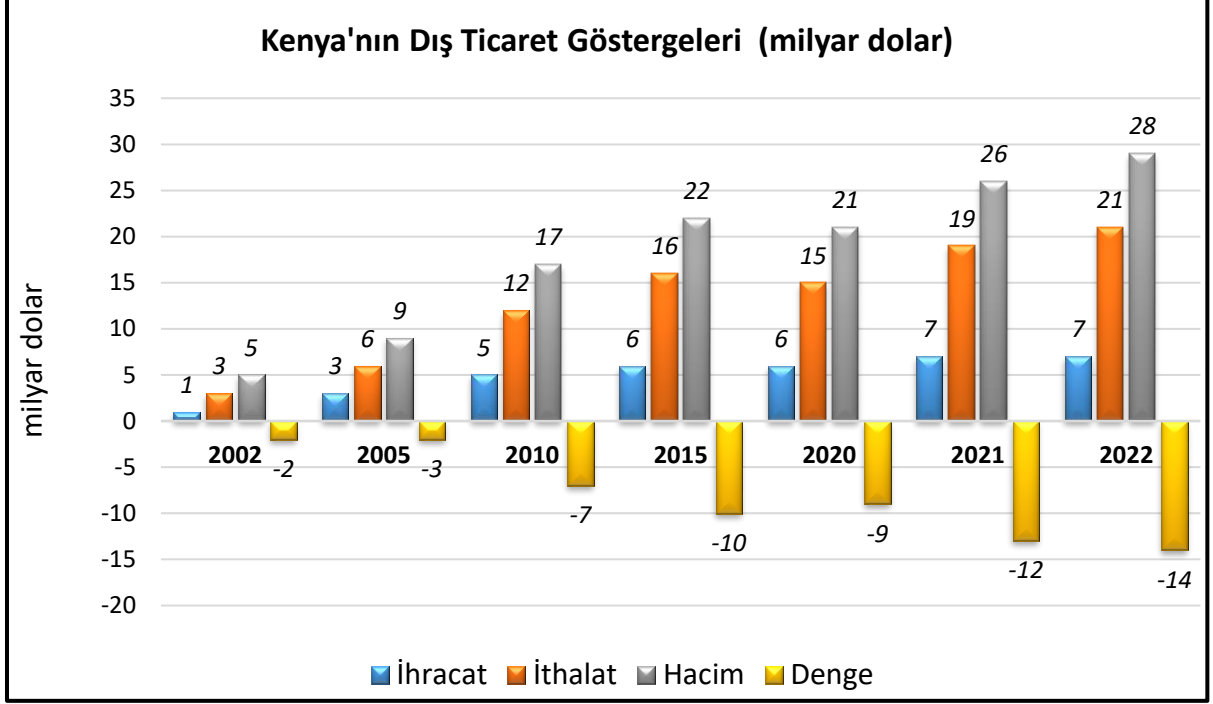
Başkent Nairobi kişi başına düşen GSYİH büyüklüğü bakımından Afrika'da Johannesburg ve Cape Town kentlerinden sonra üçüncü sıradadır.

İnsani gelişmişlik endeksine göre dünyada 191 ülke arasında Kenya 152. sıradadır. Ekonomik serbestlik endeksine göre Kenya, dünyada 176 ülke arasında 135. sıradadır. Küresel rekabetçilik açısından dünyadaki 141 ülke arasında 95. sıradadır. İş yapma kolaylığı açısından Kenya, dünyada 190 ülke arasında 56. sıradadır.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap-Kenya verileri

2022 yılında ülkenin ihracatı 7,4 milyar dolar (önceki yıla göre %9,6 artış) tutarındadır. Ülkenin ithalatı 2022 yılında 21,1 milyar dolara (%9,5 artış) yükselmiştir. Kenya, 2022 yılı itibarı ile dünya ihracatında 110., dünya ithalatında 79. sıradadır. Dış ticaretinde 2022 yılında 14 milyar dolarlık açık bulunmaktadır. DıŐa bağımlı bir dış ticaret yapısı bulunmaktadır. Dış ticaretinde düzenli açık vermektedir.

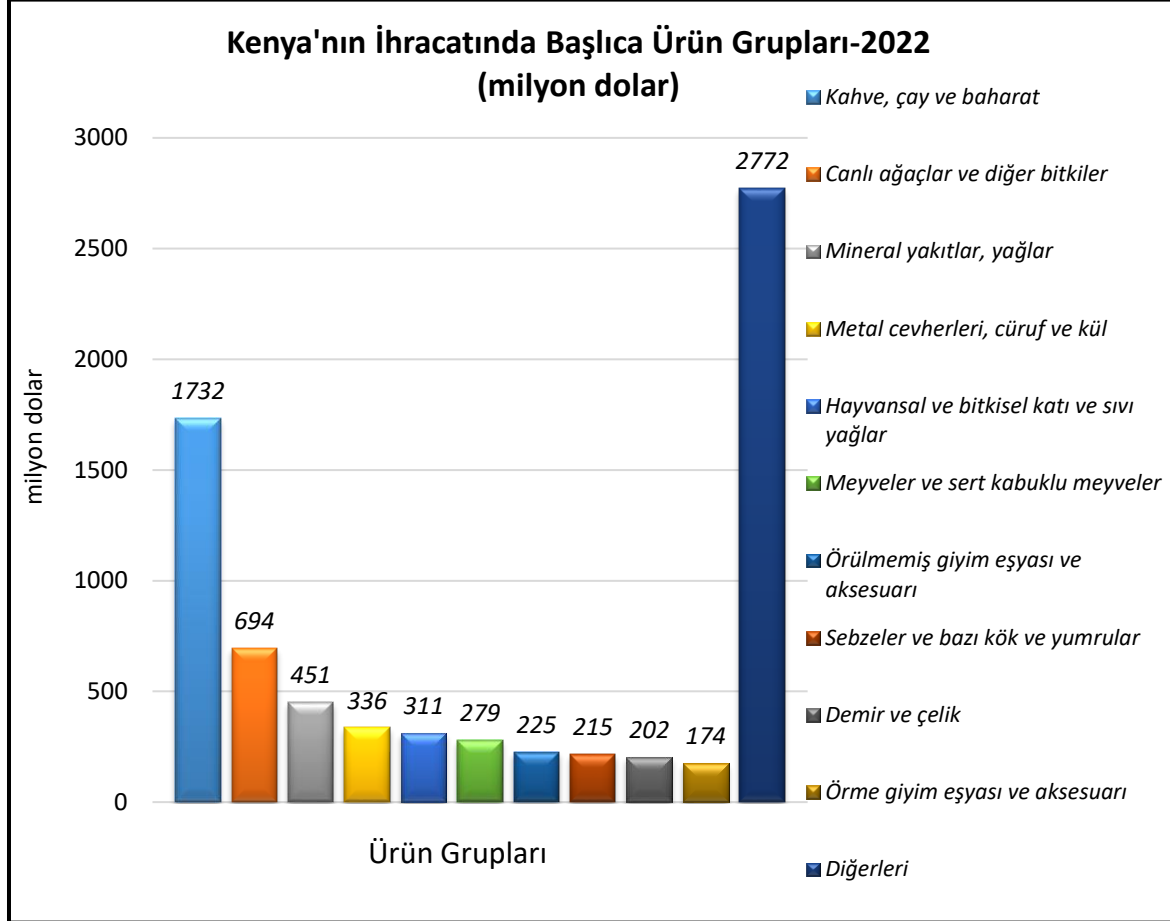
Ülkenin dünyaya ihracatında en önemli ürün grupları sırasıyla kahve, çay, kesme çiçek, mineral yakıtlar, yağlar, metal cevherleri, cüruf ve kül, hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar, meyveler ve sert kabuklu meyveler, örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı, sebzeler ve bazı kök ve yumrular, demir ve çelik, örme giyim eşyası ve aksesuarıdır. 2022 yılı itibarı ile Kenya, dünya çay ihracatında %18,9 pay ile 2., dünya kesme çiçek ihracatında ise %7,2 pay ile 3. sıradadır.

Ülkenin dünyadan ithalatında en önemli ürün grupları sırasıyla mineral yakıtlar, yağlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, demir ve çelik, hububat, hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar, elektrikli makina ve cihazlar, motorlu kara taşıtları, plastikler ve mamulleri, eczacılık ürünleri, kağıt ve karton ve bunlardan eşyadır.

Ülke, Tanzanya, Uganda, Ruanda, Güney Sudan ve Burundi ile birlikte Doğu Afrika Birliği'ne üyedir. Doğu Afrika Birliği ortak gümrük tarifesi uygulamaktadır. Ayrıca 21 Afrika ülkesi ile gümrük vergisiz ticaret olanağı sağlayan Doğu ve Güney Afrika Ortak Pazarı-COMESA üyesidir.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

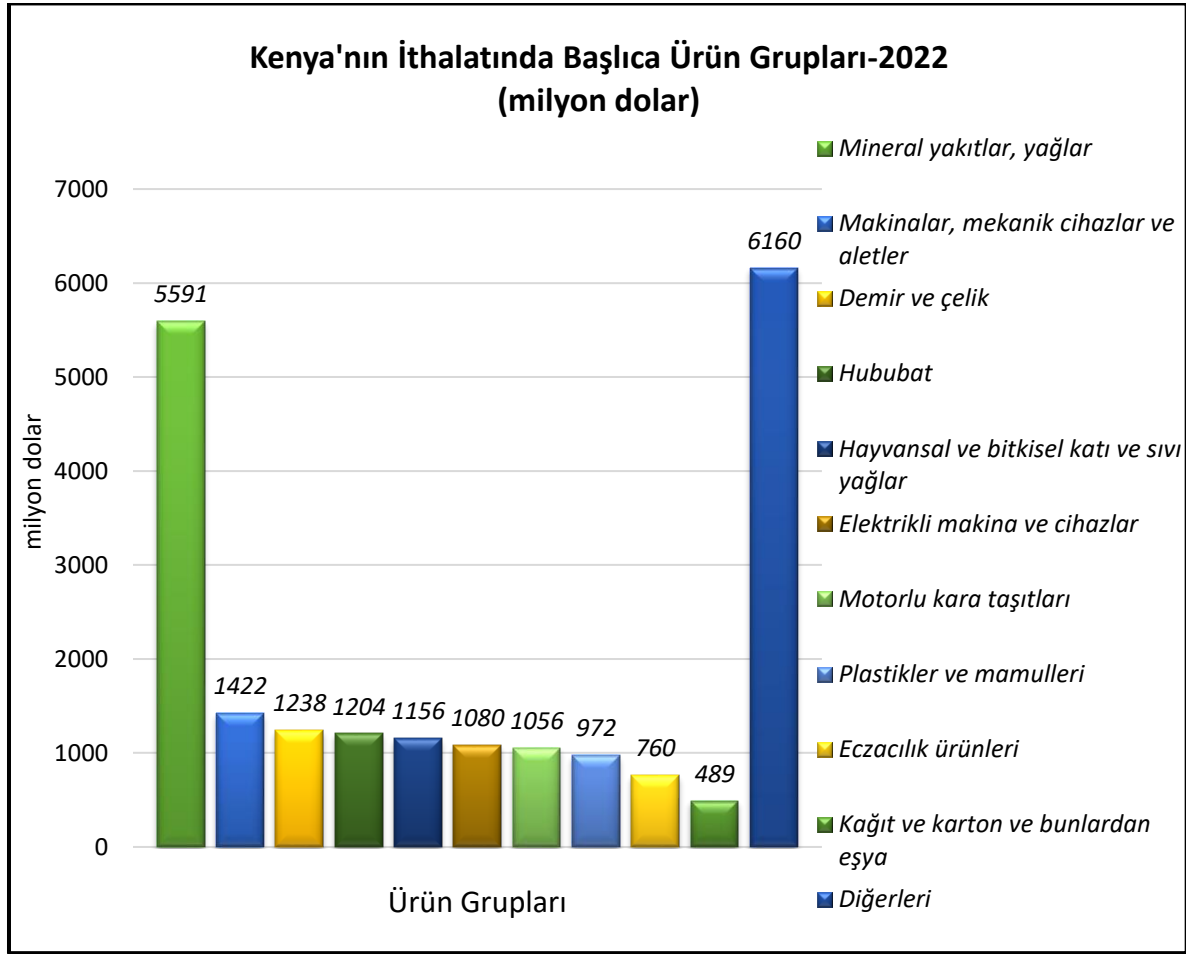
İhracat

Kaynak: Trademap-Kenya verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

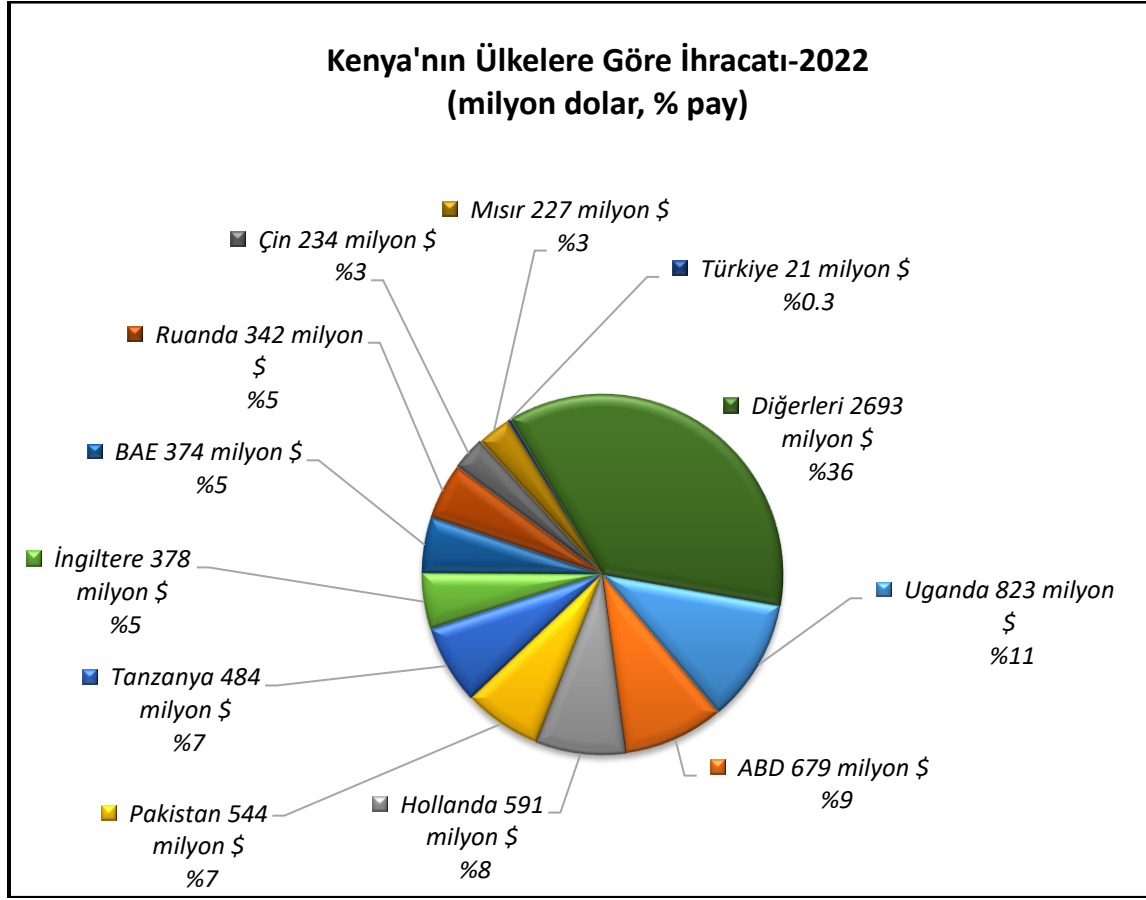

Kaynak: Trademap-Kenya verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

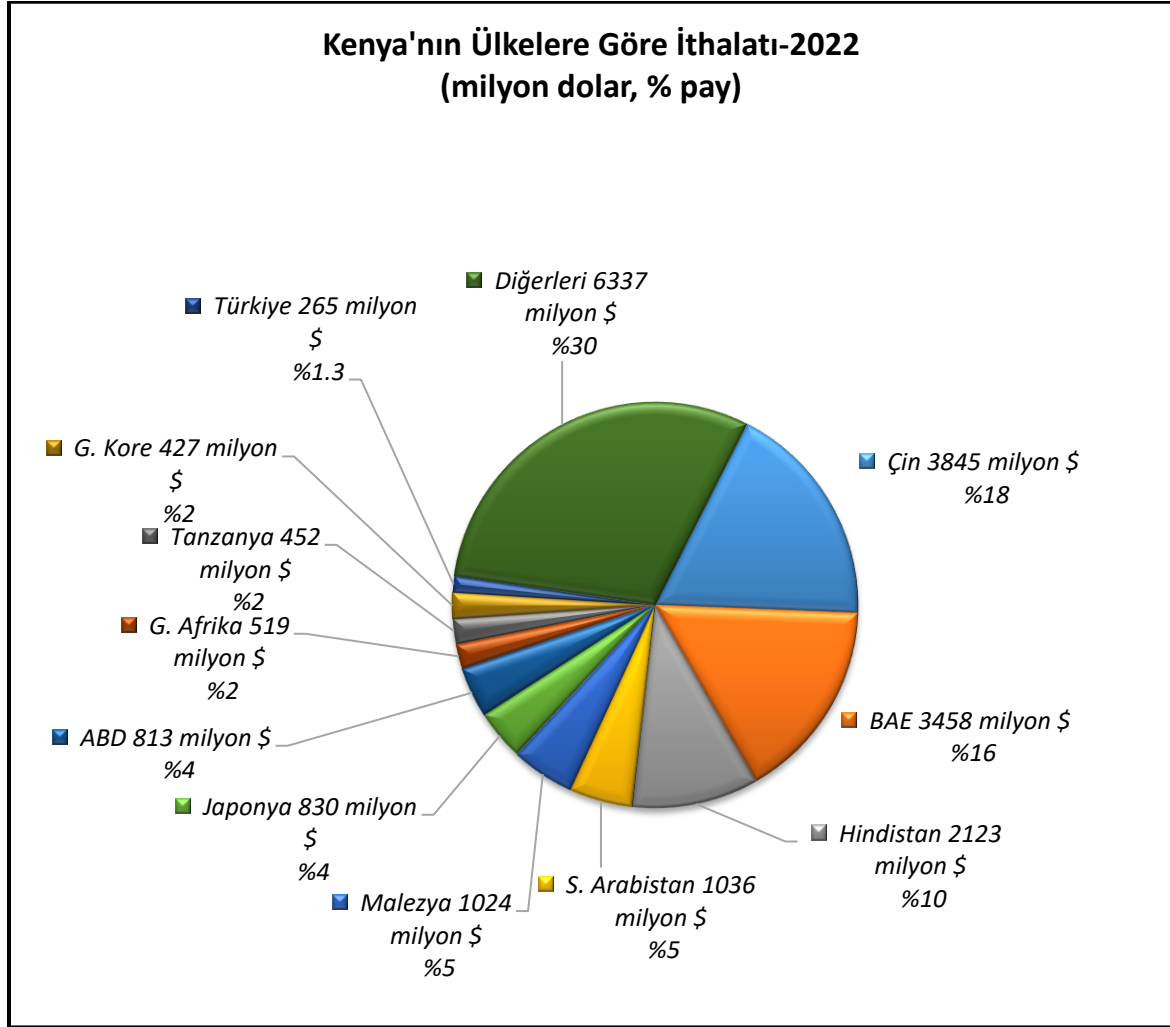
İhracat

Kaynak: Trademap-Kenya verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap-Kenya verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Kenya, jeo-stratejik bir coğrafi konuma sahiptir. Ülke, Doğu Afrika'ya açılım sağlamaktadır. Kenya, Doğu Afrika bölgesinin finans, iletişim ve ulaşım merkezidir. Birçok uluslararası şirket kendilerine bölgesel merkez olarak Kenya'yı seçmiştir. Kenya'da çok sayıda yabancı yatırımcıdan oluşan bir özel sektör mevcuttur.

Kenya, yabancı yatırımcılar için Tanzanya ve Uganda tarafından kurulan ve 110 milyon tüketiciye sahip Doğu Afrika Birliği Pazarına ve 400 milyon tüketiciye sahip Doğu ve Güney Afrika Ortak Pazarına (COMESA) giriş imkanı sağlamaktadır.

Kenya, bağımsızlığını kazandığı zamandan (1963) beri, serbest piyasa prensiplerine sadık kalmış, çevre ülkelerde yaşanan siyasi, sosyal ve ekonomik krizlere rağmen bölgesinde bir istikrar unsuru olmuştur. 1990'lardan beri yatırım ortamının iyileştirilmesi, üretimin ve ihracatın artırılması amacıyla aşğıda belirtilen önlemler alınmıştır.

2005 Ocak ayında yürürlüğe giren Yatırımların Korunmasına İlişkin Kanun'a göre; Kenya Hükümeti, yatırımların kolaylaştırılması ve teşviki amacıyla, iş kurmak için gerekli izinlerin alınmasında yatırımcılara kolaylık sağlamaktadır.

Yatırım ve ticaretin gelişmesinin önündeki engeller kaldırılarak ekonomi liberalleştirilmiş, döviz kontrolleri, ithalat ihracat izinleri ve para transferine uygulanan kısıtlamalara son verilmiştir. Hükümetin öncelikleri yatırımların ve ticaretin canlandırılması, yolsuzlukla mücadele, altyapı yatırımı, eğitim ve sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi şeklindedir.

Yatırımların Korunmasına İlişkin Kanun'a göre; yabancı yatırımcılar ülke dışına kar transferi yapmakta serbesttir. 1993 yılından beri dalgalı döviz kuru sistemi uygulanmakta olup, döviz işlemleri ticari bankalar ve döviz büroları aracılığı ile serbestçe yapılabilmektedir.

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

UNCTAD verilerine göre Kenya, 2022 yılında 759 milyon dolar ile doğrudan yabancı yatırım çeken ülkeler arasında 101. sıradadır. 2022 yılı itibarıyla ülkedeki doğrudan yabancı yatırım stoku ise 11 milyar dolardır.

Kenya'nın ülke dışındaki doğrudan yatırım stoku 2022 yılı itibarı ile 663 milyon dolardır.

Serbest Bölgeler

Kenya, ekonomisini 2030 yılına kadar sanayileşmiş, orta gelirli bir ekonomiye dönüştürmeyi hedeflemektedir. Bu amaçla, Özel Ekonomik Bölgeler oluşturulmuştur. Üreticilere uygun bir ortam sağlayan ve çeşitli kolaylıklar sağlayan bir diğer oluşum da İhracata Yönelik Üretim Bölgeleri (Export Processing Zones-EPS)'dir. Bu bölgelerde faaliyet gösteren ve ihracata dönük üretim yapan işletmelere; çeşitli vergi muafiyetleri ve yatırım teşvikleri sağlanmaktadır. Halihazırda Nairobi, Voi, Athi Nehri, Kerio Vadisi, Mombasa ve Kilifi'de bulunda 40 bölge bulunmaktadır.

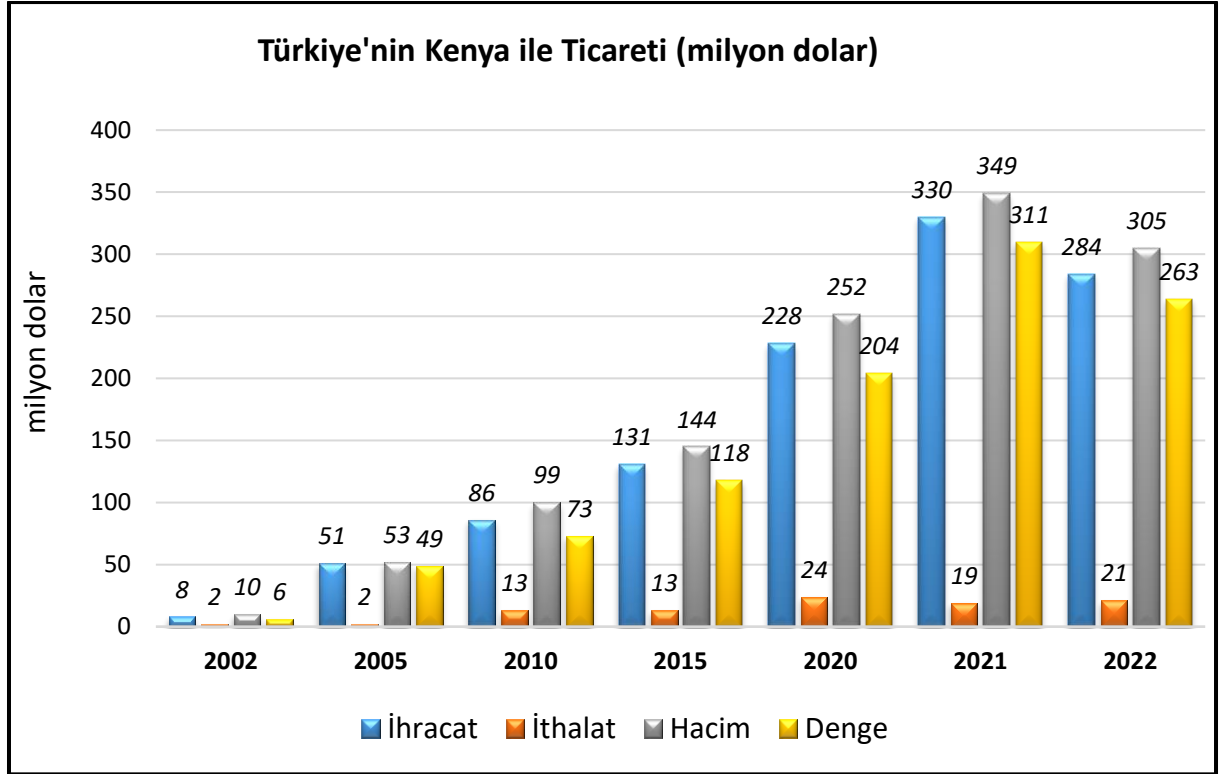
Söz konusu bölgeler hakkında bilgiye <http://www.invest.go.ke/starting-a-business-in-kenya/export-processing-zones-procedures/> linkinden erişilebilmektedir.

5. TÜRKİYE İLE TİCARET

Genel Durum

Kenya, Bakanlığımız tarafından 2022-2023 dönemi için belirlenen 23 “Öncelikli Ülke”den birisidir.

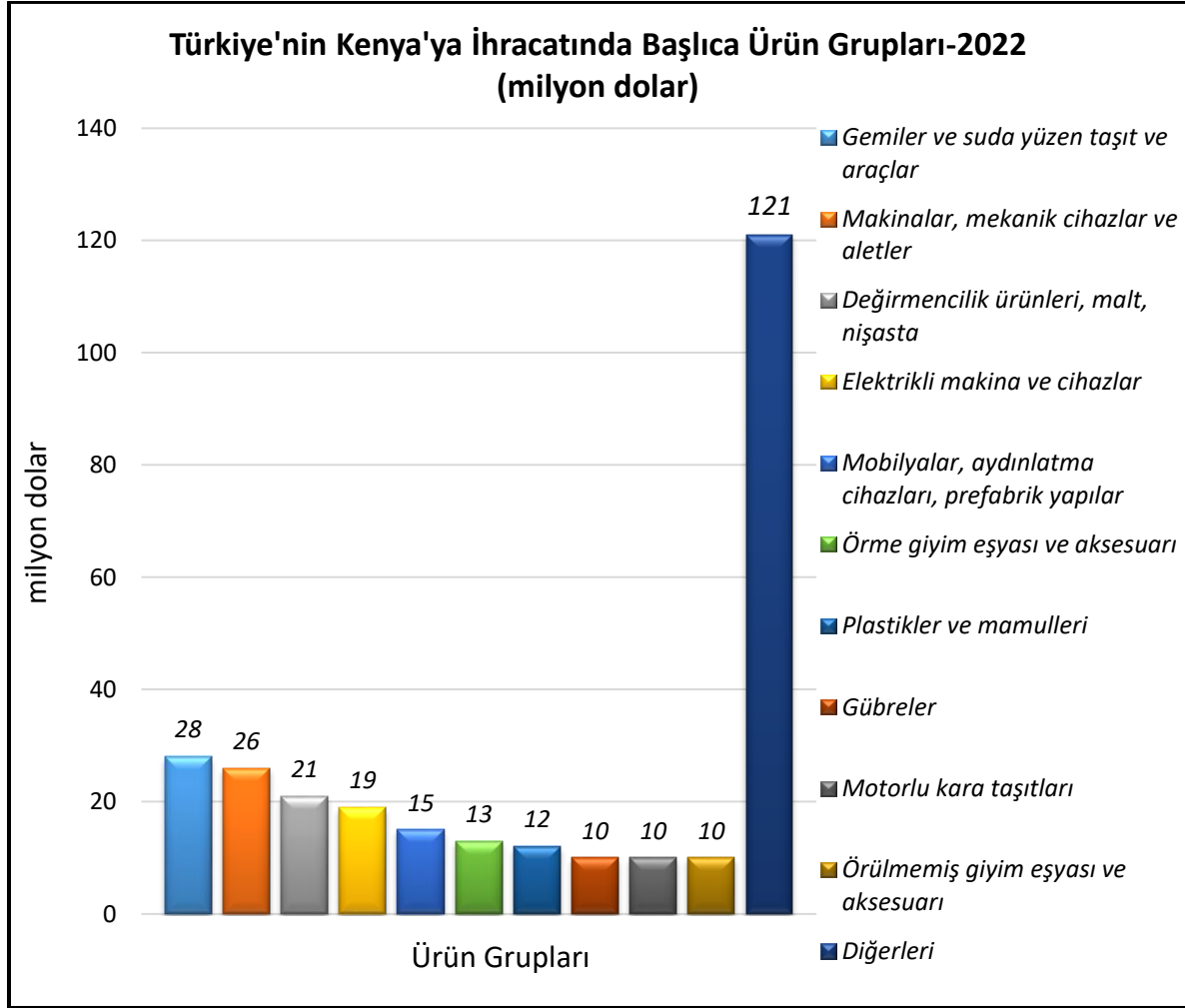
Türkiye-Kenya Dış Ticareti

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

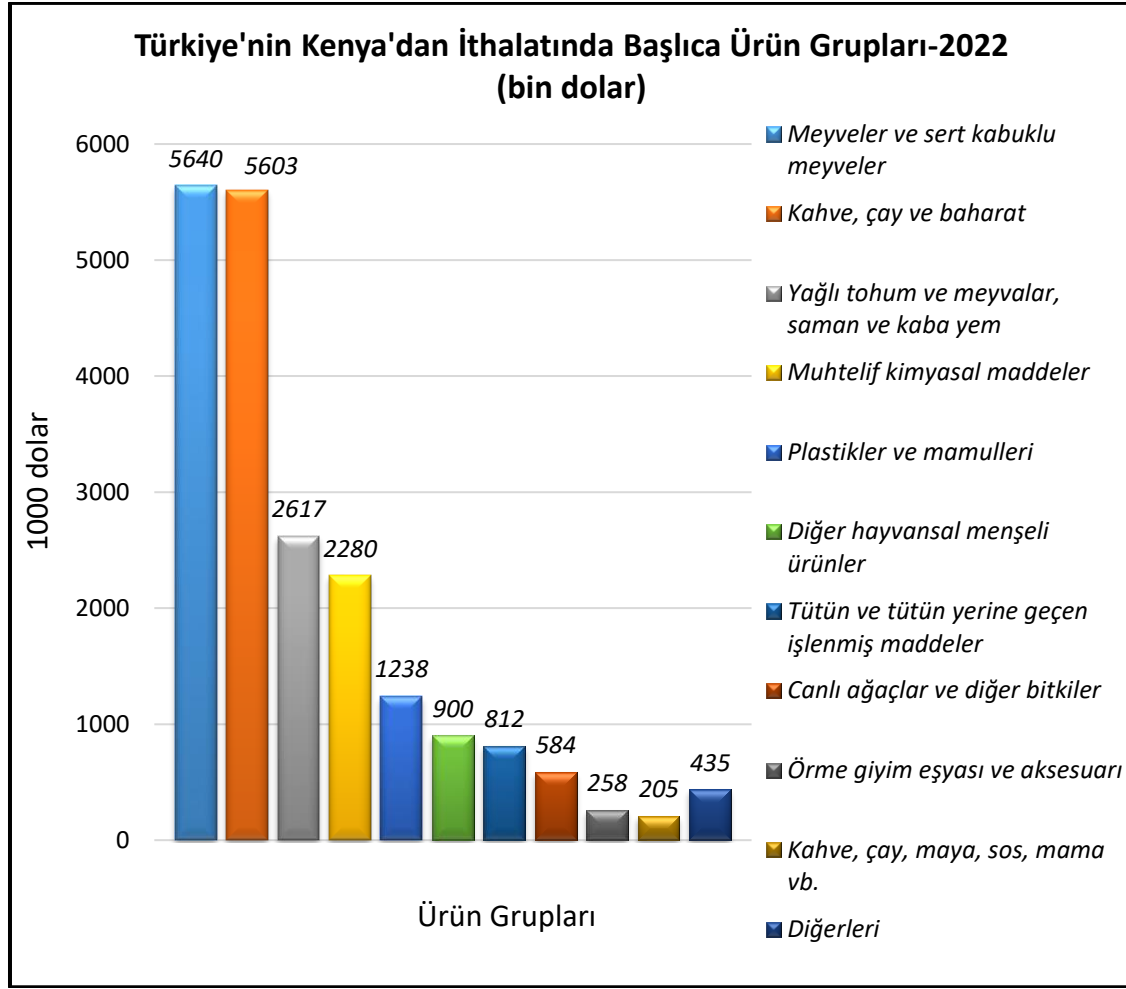
2022 yılında ülkeye ihracatımız bir önceki yıla göre %13,8 azalarak 284 milyon dolar olmuştur. 2022 yılında Kenya, toplam ihracatımızdaki %0,1 payı ile 97. sıradadır. 2022 yılında ülkeden ithalatımız bir önceki yıla göre %6,3 artarak 21 milyon dolara ulaşmıştır. 2022 yılında toplam ithalatımızdaki payı %0,01 olan Kenya, ithalatımızda 126. sıradadır. 2022 yılında Kenya ile ticarete Türkiye'nin 263 milyon dolar dış ticaret fazlası verdiği gözlenmektedir.

Türkiye'nin Kenya'ya İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri
[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Kenya'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Yatırım İlişkileri

TCMB verilerine göre Türkiye'nin 2022 yılı itibarıyla yurtdışına gerçekleştirdiği 51 milyar dolar değerindeki toplam yurtdışı doğrudan yatırım stokunda, Kenya 19 milyon dolar ile 57. sıradadır.

EKLER:**EK-1: Kenya'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2020	2021	2022	Pay (% 2022)	Değişim (%, 2021- 2022)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			6 025 429	6 742 108	7 390 793	100,0	9,6
1.	0902	Çay	1 224 280	1 192 908	1 385 714	18,7	16,2
2.	0603	Buket yapmaya elverişli veya süs amacıyla uygun kesme çiçek ve çiçek tomurcukları	572 195	725 543	628 574	8,5	-13,4
3.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	402 735	273 703	424 440	5,7	55,1
4.	0901	Kahve, kahve kabuk ve kapçıkları, içinde herhangi bir oranda kahve bulunup kahve yerine kullanılan ürünler	215 846	247 987	326 714	4,4	31,7
5.	2614	Titanyum cevherleri ve konsantreleri	156 833	192 415	249 547	3,4	29,7
6.	1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	115 524	129 313	190 647	2,6	47,4
7.	0804	Hurma, incir, ananas, avokado ve guava armudu, mango ve mangost (taze/kurutulmuş)	145 151	175 286	166 899	2,3	-4,8
8.	7210	Demir veya alaşımsız çeliktен yassı hadde mamulleri, genişlik ≥600 mm (kaplanmış)	86 145	126 448	141 750	1,9	12,1
9.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	122 776	127 474	141 121	1,9	10,7
10.	6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	68 256	111 141	112 980	1,5	1,7
11.	2523	Çimento	25 755	105 829	106 738	1,4	0,9
12.	2836	Karbonat; peroksikarbonat; amonyum karbomat içeren ticari amonyum karbonat	50 790	61 064	103 814	1,4	70
13.	0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	62 169	96 538	103 286	1,4	7
14.	3401	Sabunlar, yüzey aktif organik ürünler ve müstahzarlar	76 541	96 712	98 346	1,3	1,7
15.	2402	Tütün/tütün yerine geçen maddelerden purolar, sigarillolar ve sigaralar	96 088	88 796	89 986	1,2	1,3

Kaynak: Trademap-Kenya verileri

EK-2: Kenya'nın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2020	2021	2022	Pay (% 2022)	Değişim (% 2021-2022)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			15 415 397	19 288 258	21 127 751	100,0	9,5
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1 890 322	3 058 707	5 073 229	24	65,9
2.	1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	830 069	990 786	1 084 289	5,1	9,4
3.	1001	Buğday ve mahlut	458 407	567 612	660 552	3,1	16,4
4.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	536 707	615 844	570 471	2,7	-7,4
5.	7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	351 803	473 237	520 582	2,5	10,0
6.	8703	Otomobiller	442 538	484 379	429 610	2,0	-11,3
7.	7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	236 163	357 439	370 626	1,8	3,7
8.	1006	Pirinç	246 859	283 030	290 979	1,4	2,8
9.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	305 674	300 842	279 353	1,3	-7,1
10.	3105	Azot, fosfor ve potasyumun ikisini veya üçünü içeren mineral veya kimyasal gübreler	170 203	240 592	252 846	1,2	5,1
11.	3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	173 224	254 312	250 635	1,2	-1,4
12.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	144 588	236 984	247 788	1,2	4,6
13.	1005	Mısır	68 855	123 775	207 764	1,0	67,9
14.	1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	232 784	236 484	203 441	1,0	-14
15.	3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	140 292	201 348	175 125	0,8	-13

Kaynak: Trademap-Kenya verileri

EK-3: Kenya'nın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2020	2021	2022	Pay (% 2022)	Değişim (% 2021-2022)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		6 025 429	6 742 108	7 390 793	100,0	9,6
1.	Uganda	674 647	827 360	822 915	11,1	-0,5
2.	ABD	464 054	543 351	679 333	9,2	25,0
3.	Hollanda	458 036	562 514	591 234	8,0	5,1
4.	Pakistan	513 662	485 039	544 272	7,4	12,2
5.	Tanzanya	294 994	406 635	484 305	6,6	19,1
6.	İngiltere	469 157	450 997	378 289	5,1	-16,1
7.	BAE	323 619	315 268	373 679	5,1	18,5
8.	Ruanda	236 985	275 975	341 640	4,6	23,8
9.	Çin	139 039	199 720	233 838	3,2	17,1
10.	Mısır	178 402	193 156	227 178	3,1	17,6
11.	G. Sudan	216 558	155 445	199 019	2,7	28
12.	D. Kongo	134 373	223 061	151 174	2,0	-32,2
13.	Almanya	136 585	130 155	135 359	1,8	4,0
14.	Etiyopya	74 019	106 118	131 961	1,8	24,4
15.	Somali	106 941	122 532	129 983	1,8	6,1
...
47.	Türkiye	25 177	17 277	21 284	0,3	23,2

Kaynak: Trademap-Kenya verileri

EK-4: Kenya'nın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2020	2021	2022	Pay (% 2022)	Değişim (% 2021-2022)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		15 415 397	19 288 258	21 127 751	100,0	9,5
1.	Çin	3 396 181	4 026 455	3 844 695	18,2	-4,5
2.	BAE	867 276	1 628 614	3 458 269	16,4	112,3
3.	Hindistan	1 772 394	2 107 139	2 123 477	10,1	0,8
4.	S. Arabistan	648 485	1 046 025	1 035 879	4,9	- 1
5.	Malezya	428 205	855 135	1 023 761	4,8	19,7
6.	Japonya	823 296	893 431	829 578	3,9	-7,1
7.	ABD	531 527	802 083	812 802	3,8	1,3
8.	G. Afrika	430 236	402 420	518 627	2,5	28,9
9.	Tanzanya	258 331	489 859	452 283	2,1	-7,7
10.	G. Kore	192 113	203 822	426 648	2,0	109,3
11.	Mısır	421 533	445 930	373 157	1,8	-16,3
12.	Uganda	229 299	284 989	335 517	1,6	17,7
13.	Umman	94 248	200 842	315 215	1,5	56,9
14.	Rusya	357 090	343 510	312 698	1,5	- 9
15.	İngiltere	274 338	308 533	295 163	1,4	-4,3
...
18.	Türkiye	188 308	223 878	264 996	1,3	18,4

Kaynak: Trademap-Kenya verileri

Ek-5: Türkiye'nin Kenya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2020	2021	2022	Pay (% 2022)	Değişim (% 2021-2022)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			228 005	329 594	284 184	100,0	-13,8
1.	8904	Römorkörler ve itici gemiler	0	0	28 050	9,9	0
2.	1101	Buğday unu	10 836	16 685	20 434	7,2	22,5
3.	8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanlar	11 411	15 200	10 988	3,9	-27,7
4.	3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	12 538	25 647	10 110	3,6	-60,6
5.	1902	Makarnalar ve kuskus	12 792	8 789	7 578	2,7	-13,8
6.	5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	5 509	7 586	6 953	2,4	-8,3
7.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	2 897	4 300	6 898	2,4	60,4
8.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	4 427	5 969	5 905	2,1	-1,1
9.	0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	5 876	6 313	5 349	1,9	-15,3
10.	8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	2 799	3 222	4 781	1,7	48,4
11.	6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	812	3 316	4 439	1,6	33,9
12.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaat kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	3 452	2 776	4 172	1,5	50,3
13.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1 088	69 796	4 004	1,4	-94,3
14.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	2 119	3 085	4 002	1,4	29,7
15.	1702	Diğer şekerler (kimyaca saf laktoz/maltoz/glikoz/fruktoz), şeker şurupları, suni bal ve karamel	5 705	3 592	3 537	1,2	-1,5

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

Ek-6: Türkiye'nin Kenya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2020	2021	2022	Pay (% 2022)	Değişim (% 2021-2022)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			24 066	19 350	20 575	100,0	6,3
1.	0804	Hurma, incir, ananas, avokado ve guava armudu, mango ve mangost (taze/kurutulmuş)	2 072	4 146	5 625	27,3	35,7
2.	0902	Çay	4 036	4 269	4 584	22,3	7,4
3.	3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici,sürgünleri önleyici, bitkilerin büyümesini düzenleyici ürünler	651	650	2 280	11,1	250,8
4.	1209	Ekim amacıyla kullanılan tohum, meyve ve sporlar	4 818	3 521	1 887	9,2	-46,4
5.	3915	Plastikten döküntü, kalıntı ve hurdalar	12	100	1 065	5,2	965
6.	0901	Kahve, kahve kabuk ve kapçıkları, içinde herhangi bir oranda kahve bulunup kahve yerine kullanılan ürünler	820	411	1 019	5,0	147,9
7.	0511	Başka yerde belirtilmeyen hayvansal ürün ve (yenmeyen) cansız hayvan	0	34	900	4,4	2547,1
8.	2401	Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	8 940	3 541	812	3,9	-77,1
9.	1207	Diğer yağlı tohumlar ve meyveler	67	206	730	3,5	254,4
10.	0602	Diğer canlı bitkiler (kökleri dahil) çelikler, aşı kalem ve gözleri; mantar miselleri	461	742	348	1,7	-53,1
11.	0603	Buket yapmaya elverişli veya süs amacına uygun kesme çiçek ve çiçek tomurcukları	223	274	236	1,1	-13,9
12.	6107	Erkek ve erkek çocuk için külotlar, slipler, gece gömlekleri, pijamalar, bornozlar, robdöşambırlar ve benzeri eşya (örme)	21	65	227	1,1	249,2
13.	2101	Kahve, çay ve Paraguay çayı hülasesi, esans, konsantreleri ve müstahzarları	9	50	205	1,0	310,0
14.	3907	Poliasetaller, diğer polieterler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialiesterler, vb. (ilk şekilde)	0	0	149	0,7	0
15.	4106	Diğer hayvanların dabaklanmış veya crust (ara kurutmalı) post ve derileri	25	11	66	0,3	500,0

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri